

Odborne vpred

Profesionally ahead

**Ako sa dá pracovať a podnikáť
v poľnohospodárstve na Slovensku
(HU verzia)**

Hogyan lehet mezőgazdászként dolgozni - Szlovákiában

Hogyan lehet mezőgazdászként dolgozni – vállalkozni Szlovákiában?

A mezőgazdaság a termelés azon ágazata, amely az embereknek régen és ma is elsősorban saját táplálékuk megtermelésére szolgál. Nagyobb mennyiségű alapanyag, vagy termék előállítása esetén pedig eladásra, értékesítésre is számhatják. Ezért kisebb mennyiségű termelésnél mezőgazdasági munkáról beszélünk, és vállalkozásról csak később, nagyobb mennyiségű termék előállítása esetén lehet szó.

Segítségként válaszokat alkothatunk a következő kérdésekre: KI? kicsoda az, aki a mezőgazdaságban akar dolgozni? MIT? mit szeretne termeszteni, tenyészteni, feldolgozni, értékesíteni? HOL? hol szeretné termékeit értékesíteni? A fenti kérdésekre adott rövid válaszok után kezdetünk el gondolkodni a munka és a vállalkozás különböző változatairól, amelyekre bizonyos szabályok vonatkoznak

Az első csoportra jellemző, hogy az ember kisebb mennyiségű haszonnövényt természet vagy állatot tenyészt, a többletet pedig fel szeretné dolgozni, és értékesíteni akarja. Ez azt jelenti, hogy a természetes személy azelőtt is értékesítheti a megtermelt többletet, mielőtt vállalkozóvá válna. Elég, ha betartja az adózási előírásokat, nem kell vállalkozóvá válnia.

Ennek feltétele: Amennyiben a természetes személy, aki nem vállalkozó, olyan nem rendszeres tevékenységet végez, amelyből az éves bevétele legfeljebb 500 euró, ezt az összeget nem köteles az adóbevallásában feltüntetni, azaz nem fizet utána adót. Adómentes az 595/2003 jövedelemadó törvény 6.§, 3. bek. és 8.§, 1. bek. a) pontja szerint minden alkalmi jövedelem, melynek összértéke nem haladja meg az 500 eurót.

Saját alaptermékek kismennyiségű terméké váló feldolgozásának feltételeit a Szlovák Köztársaság 360/2011 Tt. sz. kormányrendelete szabályozza, amely meghatározza a kismennyiségű növényi és állati eredetű alaptermék, tej és tejtermékek végső fogyasztónak és kiskereskedelmi intézményeknek történő értékesítésének egészségügyi követelményeit.

A Rendelet teljes szövege szlovákul az alábbi linken olvasható:

<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&sID=23&id=5395>

A fenti rendeletet 2016-ban a 100/2016 sz. rendelet egészítette ki, amely lehetővé teszi kismennyiségű saját termék olyan saját helyiségben való feldolgozását, amely nem hatóságilag jóváhagyott üzemegység. Természetesen a helyiségnek, meg kell felelnie az egészségügyi előírásoknak, és a feldolgozónak rendelkeznie kell egészségügyi kiskönyvvel. A Rendelet vonatkozó része így szól:

„7a § Kismennyiségű feldolgozott saját termék értékesítése végső fogyasztónak vagy helyi kiskereskedelmi létesítménynek

---

(1) Kismennyiségű feldolgozott növényi eredetű terméknek az őstermelő által saját magángazdálkodásában előállított, és közvetlenül a végső fogyasztónak értékesített, vagy a végső fogyasztót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi létesítménynek szállított mennyiség minősül.

A rendelet teljes szövege:

<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=84&id=10041>

Mindkét paragrafushely kismennyiségről beszél, és a rendelet pontosan meghatározza mind az értékesítésre szánt alaptermékek, illetve feldolgozott alaptermékek körét.

Természetesen, mindvégig feltétel marad a termékek értékesítésével szerzett jövedelem felső határának betartása. Az adott termelő a bevételekről saját nyilvántartást köteles vezetni.

A mezőgazdaságban dolgozók második csoportja a vállalkozó, az egyéni magángazdálkodó, aki vállalkozását a területileg illetékes helyi önkormányzatnál köteles bejegyeztetni. Az eljárásról és a feltételekről később részletesen szólunk.

A mezőgazdaságban tevékenykedők harmadik csoportja egyszerre őstermelők és kézművesek, illetve egyéb személyek, akik a növénytermesztés és állattenyésztés mellett további, magánvállalkozásnak minősülő, és a magánvállalkozókról szóló törvényben meghatározott tevékenységet végeznek. Ez azt jelenti, hogy ezek a személyek egyéni magángazdálkodók plusz magánvállalkozók.

A negyedik csoportot olyan mezőgazdászok alkotják, akik az egyéni magángazdálkodás mellett részvénytársaságot is alapítanak, jogi személlyé válnak, és ezáltal rájuk a gazdasági társaságokra érvényes előírások vonatkoznak.

Minden csoportra más-más szabályozás vonatkozik az alapítás, az adott vállalkozás megalakításához szükséges dokumentumok, az adózási és bejelentési kötelezettségek, valamint az ellenőrző hatóságok tekintetében. Fogalmazhatunk úgy is, hogy a csoportok a legegyszerűbb változattól a legösszetettebbig haladnak.

Fontos viszont az adott személyből kiindulni, milyen tevékenységet tervez végezni és milyen mértékű vállalkozásba kíván fogni.

A második csoport – már vállalkozó, és az egyéni magángazdálkodás engedélyezését kérvényeznie kell a helyileg illetékes helyi önkormányzatnál.

A kérvényhez bizonyos esetekben a hivatal dolgozói a megművelt földek tulajdonlapját is igénylik. Az egyéni magángazdálkodás nyilvántartásba vételéről szóló határozat kézhezvételét követően a kérvényezőnek a helyileg illetékes statisztikai hivatalban – pl. a Nyitrai Kerületi Önkormányzat esetében Nyitrán – KSH-számot (statisztikai számjelet) kell igényelnie.

Ezt követően az adóhivatalban adószám hozzárendelését kérvényezi. Amennyiben az adott személy nincs munkaviszonyban, fontos, hogy tájékozódjon az egészségbiztosítóban és a szociális biztosítóban is, és töltsse ki önálló foglalkozású személyre vonatkozó formanyomtatványokat.

Mivel vállalkozóként köteles bevételeit bankszámlán fogadni, illetve regisztrált pénztárgép útján pénzügyi minősítést szerezni, erre a célra bankszámlát kell nyitni, és az adóhivatalban kérvényezi a regisztrált pénztárgép nyilvántartásba vételét.

Az adózási időszak számvitelét vagy saját maga vezeti, vagy gazdasági szakember – könyvelő szolgálatait veszi igénybe.

A növénytermesztési és állattenyésztési tevékenység mértékének és tartalmának függvényében a termelő tevékenységének bejelentése céljából köteles megkeresni a lakhelye és a vállalkozás helye szerinti

Regionális Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatalt. A kitöltött formanyomtatvány alapján kapott nyilvántartási számot termékei címkéin fel kell tüntesse, a nyilvántartási számot igazoló dokumentumot pedig termékei értékesítése során magánál kell tartsa.

Amennyiben a vállalkozó állatokat tervez tenyészteni, spracoazokat a Haszonállatok Központi Nyilvántartásba köteles bejelenteni.

<https://www.pssr.sk/index.php/sk/pristup-farmara-docehz/>

Az egyes állatfajtáknál az jogszabály meghatározza a minimális állományt, amelyet a vállalkozó bejelenteni köteles. Minderről részletes tájékoztatást találnak a CEHZ honlapon.

A gazdák a Mezőgazdasági Kifizetési Ügynökség útján közvetlen támogatásban részesülhetnek. A támogatás folyósítása pontos szabályokhoz kötött: a megművelt földek bejegyzése és berajzolása az adatbázisba, valamint a támogatási kérvény benyújtása az adott naptári év május 15-ig.

A közvetlen támogatás feltételei:

<http://www.apa.sk/priame-a-agro-environmentalne-podpory>

A harmadik csoportban lehetőség van arra, hogy a gazda egyéni vállalkozóvá váljon – ehhez kérvényt tölt ki az iparűzési hivatalban (živnostenský úrad), ahol az adatbankból kiválasztja vállalkozásának tevékenységi körét, és a végzettségi/ szakképzettségi feltételek igazolása után a hivatal kiadja számára a Vállalkozási Engedélyt, melyben pontosan feltüntetésre kerül a vállalkozói tevékenység kör. Olyan vállalkozói tevékenységekről van szó, amelyek szoros összefüggésben lehetnek a gazda munkájával.

További tájékoztatás az alábbi linken található:

<http://www.szk.sk/rozdelenie-zivnosti/remeselne/>

Mindez a gazda alaptermékeire – a növényekre és haszonállatokra – vonatkozik.

Őstermelő kizárólag saját termékét dolgozhatja fel értékesítési céllal. A nem vállalkozó őstermelőnél a kismennyiségű növényi eredetű alaptermék feldolgozására a már említett 360/2011 Tt. és 100/2016 Tt. sz. rendeletek vonatkoznak. Ezek a jogszabályok a növényi eredetű alaptermékek feldolgozására szolgáló üzemegység kialakításának feltételeit is megszabják.

Az állati eredetű alaptermékek feldolgozását a 359/2011 Tt.sz. rendelet szabályozza.

A rendelet teljes szövege itt található:

<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=28&navID2=28&SID=23&id=5393>

Ez a jogszabály néhány élelmiszeripari üzemegységre és a kismennyiségekre vonatkozó követelményeket határozza meg.

Üzemegység létrehozása nagyobb mennyiségű saját alaptermék előállítás esetén a gazda számára egyrészt továbblépést jelent, másrészt az állati eredetű termékek feldolgozásának alapvető feltétele. Állati eredetű terméket nem lehet a 100/2016 sz. rendelet alapján

---

feldolgozni, az ugyanis kizárólag üzemegység létrehozását és berendezését teszi lehetővé. Üzemegység hiányában feldolgozott állati eredetű alapterméket kizárólag saját fogyasztásra lehet használni. És elérkeztünk a második kérdésre adható válaszokhoz.

Válasz a második kérdésre:

MIT? – mit szeretne termesztani, tenyészteni, feldolgozni, értékesíteni?

- növényeket termeszték, esetlegesen fel is dolgozom azokat
- állatokat tenyészték, és ezen állati eredetű alapterméket szeretném feldolgozni

Ahogy a fentiekben már említettük, a 359/2011 sz., a 360/2011 sz. és a 100/2016 sz. rendeletekből kell kiindulnunk.

A harmadik kérdésre adható válaszok a következők:

HOL? – hol szeretné termékeit értékesíteni?

Értékesítés esetén a gazda minden termékét köteles jogszabályban előírt módon megjelölni.

A Szlovák Köztársaság Élelmiszerkódexe szabályozza az élelmiszerek összetételére és minőségére vonatkozó élelmiszerbiztonsági és közegészségügykövetelményeket, a gyártásuknál használt összetevőket és technológiai eljárásokat, megszabja az egyes élelmiszerek, élelmiszercsoportok csomagolására, jelölésük mértékére és módjára, raktározásukra, fuvarozásukra, kezelésükre, forgalmazásukra vonatkozó feltételeket, valamint a mintavétel és a minták vizsgálatának alapelveit.

Az Élelmiszerkódexben rögzített követelményeket köteles betartani mindenki, aki élelmiszereket gyárt, kezel vagy forgalmaz.

A Kódex teljes szövege:

http://www.svps.sk/legislativa/legislativa_kodex.asp

Az értékesítés történhet a kismennyiségű értékesítésre vonatkozó szabályok alapján:

- közvetlenül otthon/saját gazdaság helyén
- piacon
- kiskereskedelmi létesítményben
- internetes áruházban

Közvetlen otthoni/saját gazdaság helyén történő értékesítés:

A fentiekben említett minden feltétel teljesülése esetén az értékesítés közvetlen értékesítésnek minősül. Tekintettel az értékesítő személyére, az értékesített alaptermékre vagy feldolgozott termékre, amelyet otthoni körülmények között állítottak elő, de előállításához üzemegység létesítése szükséges.

A gazda részletes nyilvántartást köteles vezetni a megtermelt és értékesített termék fajtáiról és men nyiségéről. Amennyiben a mennyiség kismennyiségi értékhatárhoz kötött, köteles betartani a rendelet szabályait.

Jövedelme összegének függvényében nyilvántartja a bevételeket, és eleget tesz a pénzügyi felügyelet – adóhivatal szabta követelményeknek.

Piacon történő értékesítés:

Nem vállalkozó piacon legfeljebb évi 30 napot meg nem haladóan értékesítheti termékeit. Ha egy évben több, mint 30napot meghaladóan szeretné értékesíteni termékeit, vállalkozóvá kell válnia. Az adott személynek eleget kell tennie a helyi önkormányzat által szabott értékesítési feltételeknek, és piaci értékesítési engedélyt kell kérni. Ezt követően az önkormányzat az értékesítő személyéről a pénzügyi felügyeletet tájékoztatni köteles.

www.financnasprava.sk/sk/infoservis/oznamovaciapovinnost-obci

A fenti engedély megszerzéséért az adott önkormányzatnál általában illetéket kell fizetni. Összege minden községben és városban eltérő, mivel ezt az adott önkormányzat jogosult szabályozni. Az illeték összege további, a község által szabályozott körülmények függvényében is változhat. Például a piac helye, a rendezvény jellege, az értékesített termékek és szolgáltatásnyújtás fajtája, az árusító stand mérete, stb.

A piacon történő értékesítésre szóló engedélyért a helyi önkormányzat által előírt módon kell folyamodni. A kérvényt alapvetően írásban kell benyújtani. Hátránya, hogy amennyiben a kérvényt nem személyesen, hanem postai úton juttatják el a hivatalba, postaköltséggel, és bizonyos időbeli csúszással, stb. is számolni kell. Néhány önkormányzatnál a kérvény már elektronikus úton is benyújtható.

Kiskereskedelmi létesítményben:

A gazda által előállított termékek értékesítésének kiváló módja. Nagyon fontos azonban, hogy a bolti ár ne különböztesse meg hátrányosan a gyártót, tükrözze a termék előállítási költségeinek és a bolti ár az arányát.

Szlovákiában ez az értékesítési forma még jelenleg gyerekcipőben jár, ezért a gazdák szívesen fogadják a hagyományos módon előállított termékek megkülönböztetésének lehetőségét önálló polcokon történő kihelyezéssel a vásárló számára vonzó megjelöléssel – a termék előállításának történetének leírásával, a készítésüknél használt kézimunka növelésével. Ez mind hozzáadott értéket képvisel.

A termékek értékesítése és fuvarozása során a gazdának be kell tartania a távolságra vonatkozó feltételt: a termelés és az értékesítés helye közti távolság nem lehet több mint 2 órányi út, valamint a biztonságos, a termék tulajdonságait megtartó szállítás biztosítása. Pl. hűtőberendezés a termékek fuvarozásához.

Internetes áruházban:

A 360/2011 sz. kormányrendelet szerint a saját gazdaságban előállított termékeket nem lehet internetes áruházban, vagy egyéb közvetett módon értékesíteni.

Negyedik csoport – csak a gazdaági társaság létrehozásában különbözik, minden más szabály ugyanúgy vonatkozik rá, ahogyan azt a fentiekben leírtuk.

A mezőgazdasági vállalkozásokra és munkára, valamint a termékfeldolgozásra vonatkozó feltételek leírásakor bizonyos fogalmakat használtuk, amelyeket most pontosabban meghatározunk. Őstermelés – alaptermékek előállítását, bérnevelését, tenyésztését jelenti, ideértve az összegyűjtést, fejést, és haszonállatok tartását levágásuk előtt. Ide tartozik továbbá a vadászat, halászat és a vadon termő termékek gyűjtése. (178/2002 sz. rendelet)

Alaptermékek az őstermelés termékei, ideértve a növényi őstermelés, a haszonállatok tenyésztése, a vadászat és a halászat termékeit. (852/2004 sz. rendelet)

Végső fogyasztó – az élelmiszerek utolsó fogyasztója, aki az élelmiszereket nem használja fel élelmiszeripari üzemegységben, sem élelmiszeripari tevékenység során. (178/2002 sz. rendelet)

Kismennyiségű alaptermék (+ a gazdaságban levágott és közvetlenül a végső fogyasztónak, illetve a végső fogyasztót ellátó kiskereskedelmi létesítménynek szállított baromfi és nyúlhús).

- alaptermékek értékesítése (zöldség, gyümölcs, tojás, nyers tej, stb.) közvetlenül a végső felhasználónak, például a gazdaság kapujában vagy helyi piacokon, illetve helyi, a végső fogyasztót ellátó kiskereskedelmi egységeknek vagy helyi éttermeknek
- vadon termő alaptermékek összegyűjtése (gomba, bogyók, gyümölcs) és közvetlenül a végső fogyasztónak vagy helyi éttermeknek történő szállítása. (A biztonságos élelmiszerekről szóló 852/2004 sz. rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazása)

A nemzeti szabályozásnak lehetővé kell tennie a jól bevált eljárások megtartását (hagyomány, változatos ételkészítés-ellátás) azzal a feltétellel, hogy a lakosság egészségének védelme teljes mértékben érvényesüljön.

A tagállamokon múlik, hogy a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva tovább pontosítsák a kismennyiség fogalmát, és kockázatelemzés alapján alkotott szabályozással biztosítsák az élelmiszerek biztonságos voltát.

Kismennyiségű alaptermék alkalmanként szállítható külföldre is, elsősorban olyan esetben, ha a gazdaság másik tagállammal való államhatár közelében helyezkedik el.

A kismennyiségű növényi eredetű alaptermék őstermelője nyilvántartást vezet a

- kitermesztett növényi eredetű alaptermékek,
- a gazdaság helyén vagy a helyi piacon közvetlenül a végső fogyasztónak értékesített növényi eredetű alaptermékek,
- a helyi kiskereskedelmi egységeknek szállított növényi eredetű alaptermékek előállításának napjáról, fajtájáról és mennyiségéről, valamint a kiskereskedelmi egységek nevééről és címéről.

Amennyiben az őstermelő közvetlenül a végső fogyasztónak értékesít, vagy helyi kiskereskedelmi egységeknek szállít kismennyiségű gyümölcsöt vagy zöldséget, köteles biztosítani azt, hogy a zöldség és gyümölcs

- egészben maradjon,
- egészséges legyen; tilos rothadásnak indult, vagy egyéb módon károsodott, emberi fogyasztásra alkalmatlan állapotú gyümölcsöt vagy zöldséget értékesíteni vagy szállítani,
- tiszta, idegen anyagoktól mentes állapotban legyen,
- kártevőktől mentesen,
- a termény húását támadó kártevők okozta károsodás nélkül,
- túlzott felületi nedvességtől mentesen,
- idegen szagtól vagy íztől mentesen.

Annak ellenére, hogy mindez bonyolultnak és nehezen érthetőnek tűnik, nagyon fontos, hogy Szlovákiában egyre több egészséges, friss, helyi zöldséget, gyümölcsöt, tejet és húst termeljenek az itthoni fogyasztók számára, akik megérdemlik, hogy minőségi, szeretettel és a legjobb minőségben termelt élelmiszerekhez jussanak.

Odborne vpred
ProfessionallyAhead

www.profahead.eu

Erasmus+

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Tento dokument reprezentuje výlučne názor autorov a Komisia a ani národná agentúra nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tomto dokumente.